

EL POBLE CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
EST. 16 - TELEFON 2298

ANY XIII NÚM. 4148 - BARCELONA, DIMARTS 15 D'AGOST DE 1916 - UN NÚM. 5 CÈNTIMS

IMPRENTA ESTEREOTIPIA
EST. 16, TELEFON 2298

L'ús de l'idioma

Fa dies que's vé parlant des de les columnes d'alguns dels confreres barcelonins i des d'aquestes mateixes pàgines, de l'invasió mallanosa i perillosa que's vé realitzant insensiblement, entre el públic de produccions de literatura immoral.

El fet de que aquestes produccions siguin en llengua castellana i tinguin tonalitat republicana els diaris que han fulminat contra aquelles llurs oportunes i justes protestes, enclou una significació més extensa que la que's reduïx als termes d'una crítica literària.

Si a això s'hi afegeix que en la immensa majoria d'aquelles produccions hi campejen els noms de escriptors famosos i disfrutadors de solvència i prestigi en l'actual moviment de les lletres castellanes, desseguida advertirem que, en lo que's refereix al caràcter de l'anomalia que's tracta de combatre, hi ha un reflexe de l'estat anímic del poble a que pertany.

Per a que no's trobem certament davant d'un cas de vulgar i baix industrialisme, explotador dels desviaments sensuais de l'adolescència, sinó d'una manera de escriure i de pensar que, si bé és cert que no s'ha extès en domini per totes les plomes castellanes, són les plomes castellanes les que se dediquen al seu conreu.

Explicada amb justa claretat per un col·laborador del nostre diari la fonamental diferència que existeix entre l'obra d'art atrevida i bellament decadent i la literatura sensualista, pornogràfica i porca d'En Belda i els seus imitadors, s'ha de pensar ja a que obeeix la producció immoral que de Madrid ens importen.

Si és que a l'adoptar aquests escriptors una posició de refinament estètic, no poden passar d'aquestes estupideses, es vindria a demostrar que la potencialitat literària de Castella s'està esfumant en el record de temps gloriosos i que en els seus darrers dies no ha tingut ni el noble gest del decoro amb que les ànimes fortes s'aquanten en l'agonia.

I si és senzillament una exteriorització del desig d'assumir les demandes del mercat, confonent a la literatura amb qualsevol d'aquests altres productes que's confeccionen únicament a gust del

consumidor, quedarà allunyat de les lletres castellanes tot el valor espiritual que pot irradiar en altres sentits de la vida i de la missió del seu poble.

Mes en un i altre cas, simultàniament, hi ha la demostració de que no és una llengua més o menys respectable i atendible en els seus furs espirituals i polítiques segons sia més extensa o més limitada la seva demarcació geogràfica, sinó en virtut de la força de expansió ideal i de bellesa, és a dir, en virtut del veïcol de cultura que per la seva missió i la seva producció pugui representar.

Així, al nostre entendre, si aquestes fragmentàries però insistents mostres de l'actual producció literària de Castella, són en realitat símptomes d'un general estat actual del seu poble o d'una tendència que guia la seva manera d'ésser, no hi ha cap dret a combatre l'idioma català pel nombre més reduït de gent que l'entén i el parla.

Per aquest camí podrà tenir sempre més eficàcia i més glòria i serà a tot arreu el millor veïcol de civilització el nostre idioma, mantingut dintre l'honorat fogar d'unes petites fronteres, que no pas el que manifestant-se com ara el castellà, conti amb tot un continent de pobles que'l parlen i amb un Estat que li confereix la solvència de la seva oficialitat.

Es possible que's símptomes a que ens anem referint no siguin propiament anunciadors d'aquest mal més arrelat que'ns atrevim a senyalar, però, l'insistència de tot-hom sobre la seva transcendència significació ens fa sospitar i ens permet llegir als nostres enemics una raó que és més poderosa que les acusacions de «jerga» i de «dialecte» amb que tan sovint i tan injustificadament pretenen insultar la nostra parla.

Per altra part, resulta que són els elements democràtics els que protesten d'aquelles aberracions, tantes vegades llastimosament confoses amb el lliberalisme bullanguer, i bé hi pot haver en aquest altre aspecte de la qüestió la veu d'aquelles velles austeritats populars que en l'història han previngut sempre les grans liquidacions de les oligarquies gastades.

m'he donat d'això, he cregut que havia d'anar a la dissolució de l'Unió, com el millor sacrifici patriòtic a fer i en el qual tots hi estarien conformes. Aquí m'he equivocat novament. Dirigit-se als elegits de nou, els desitja acert i èxits, desitjant que s'inspirin en la puresa tradicional, amb dignitat. Si ho feu així—esclamà—les meves benediccions vos acompanyaran; en cas contrari us maleiré. I acabà son emotiu discurs dient: Adeu! L'història ens judicarà a tots! (Aplaudiments).

Per no haver pogut assistir el president electe, contestà el vis-president En Pere Manén, qui després d'escusar al senyor Colomer, donà les gràcies al Concili elector en nom de la Junta Permanent, i afirmà que la Unió Catalana seguirà actuant amb la mateixa puresa d'ideals com fins ara. Espera que l'estat depriment d'ànim que plana damunt l'Unió, passarà i tornarà a fer vida activa en defensa de les ideologies que han de salvar a Catalunya.

Després d'aquestes paraules, no havent-hi res més a tractar, s'aixecà la sessió a dos quarts d'una.

EL PENSAMENT CATALA MODERN

Plomes independents i prestigioses del Nacionalisme català, aniran escrivint sota aquest títol general el llur parer sobre l'estat present i el pervindre de les democràcies catalanes. EL POBLE CATALA s'honora publicant en les seves pàgines aquesta sèrie d'articles, iniciada amb el del dia 6 del corrent

NACIONALISME REPUBLICA?

Està fóra de dubtes que'l republicanisme, fracassat, desprestigi, a Catalunya, a Espanya, a través una fonda crisi. La migrada—migrada per tots conceptes—, representació republicana que té en l'actualitat un seient en les Corts d'Espanya, res farà per a aixecar l'esperit del poble. La massa republicana paga actualment la culpa d'haver cregut més en els homes que en els ideals. La caiguda dels idols ha sepultat les idees. Fem una gloriosa excepció pels diputats catalans qui en la passada legislatura portaren als escons del Congrés la representació republicana de Catalunya.

Però així i tot, amb crisi i desprestigi de republicanisme, al meu entendre cal parlar de República en aquests moments en que sembla viure en l'ambient una inquietut precursora d'un gran moviment d'esquerra a Catalunya. No s'ha d'oblidar el marxisme republicà si es vol que l'eficàcia d'aquest moviment arribi a la mateixa entronya del poble.

Siguient republicà s'es «més» nacionalista. Es com una accentuació i una extensió de la protesta. Se fa més aguda la nostra rebeldia de catalans proiestant de la monarquia de l'Alfons XIII que de les cadenes de Felip V.

Esser republicà, vol dir, en la nostra terra, ésser home de llibertat i de democràcia. Es un valor entès. No s'ha de desconèixer que'l poble, en la rudimentària educació política que ha rebut, ho entén així. El Nacionalisme a seques no parlarà mai a les nostres masses. E's primers passos del poeta, com els d'un nen vacilant i tre nolosos, poden deturar-se davant de l'es-

pectacle meravellós de la naturalesa que l'envolta. No en va el primer poeta fou el primer nacionalista.

El terratinent pot admirar corprès les aigües del riu que amaren les seves terres i el sol que les fecunda. Les vinyes ubèrrimes i els blats carregats d'espigues respondran al cap d'avall a la seva admiració. Però al miserable qui demana pa no se li pot cridar: Catalunya! ni al desvalgut que té sed de Justícia se li pot contestar: Autonomia! ni als clams d'ira dels obrers en vaga's els hi pot respondre amb «Els Segadors». El Nacionalisme del poeta és el catalanisme literari de vint anys enrera. El Nacionalisme del terratinent, del fabricant, del propietari, és el nacionalisme de la Lliga, oficina de negocis amb advocat consultor.

Nacionalisme ha de volguer dir: República, per la tradició de llibertat i democràcia que representen aquests ideals al nostre poble. Nacionalisme ha de volguer dir: Socialisme, perquè l'etern plet, formidable i únic, que separa als homes en dos estaments, en dagues castes, en dagues categories, se falli en favor dels humils.

En altres termes: la llibertat de Catalunya com a garantia de la llibertat dels catalans, dintre d'un règim d'una major equitat social.

Aquest sentit de modernitat humana ha d'informar, al meu entendre, qualsevol moviment d'esquerra que surti a la palestra, si's vol que la seva acció se faci irresistible. Un gran patit català amb aquestes orientacions ha de gaudir de l'hegemonia política de Catalunya.

CASSIMIR GIRALT

PARLOTEIGS DE PARIS

(Escrit expressament per a EL POBLE CATALA)

Tenim aquí l'estada prop del camp d'aviació d'Issy-les-Moulineaux, vorejant, tot ell, de soplugs metàl·lics, de taillers, de dipòsits. L'aria del terreny és molt ample, molt extensa. Els ulls, mirant àvidament, sota un burbulleig de claror, punyent, viu, se perden damunt d'ella. Tot resplendeix.

Els avions esperen l'hora d'empendre el vol, amb les ales esteses, a ran de terra, arreglerats. Ells, els campions del moviment aeri, romanen ara immòbils. Duen petits canons els uns i ametralladores els altres. Per ventura la mort no es passeja amb ells, rabent, invisible, gloriosa, sota l'atur?

Roda vertiginosament de l'avió l'hèlix i el motor zumzeja, rítmic, com un burinot enorme. L'aviador munta en l'alat aparell de guerra; l'aeripla avença com un automòbil, lliscant per terra; pren vol; després s'enlaira; després se tón pels rars núvols blancs de istiu, solemne, líric, heròic.

Els tadrins més formosos de França, rosos o bruns, que tot és hu, aimen generalment l'ier d'aviadors. La valentia de cor, el desig de glòria patriòtica els duen a menyspreuar el perill, fins a cercar-lo. Gaiteu, sinó, el front d'En Guynemer o els ulls d'En Gisbert; hi veieu totseguit una expressió lluminosa de voluntat, una flama d'heroisme. I prenys de quelcom aixís està també

el front d'En Nungesser, el ros adolescent heroi, de qui la dolçor transpua en el visatge envermellit com el d'un enamorat de la primera volada.

Els ulls de l'exèrcit francès qui estan a l'aguait damunt les batalles: ells; els centinelles del cel de París i dels encontorns de París: ells; els desembarcadors, els desfiladors dels desingnis militars de l'enemic: ells; els encaçadors dels criminals zeppelins selvages, a qui no deixen fer de les seves com volen: ells.

Vegèu-los i mireu-los, brillants, elegants, àgils, com se passen pels bulevards, com entren joiosos en els restaurants. Llur testa, viril, gentil, s'alça per la llum i l'aire, acaronada damunt de ben tallats uniformes, on es purnen els galons i esclaten les medalles. Són la flor ardent del coratge de la raça francesa, ells; la gent gira el cap per ulla-los plena d'admiració, en veient-los; les dones sols mengen amb els ulls i els somriuen; i els bells de la bellor de l'heroisme, o de l'ofici d'heroisme—somriuen també, com a semi-deus, però vagament, tot al voltant i tot passant, cara-vermells, un xic, alegres de viure un moment trèvol entre els mortals de darrera el front; ells, els aviadors.

J. PEREZ-JORBA

6-VIII-916.

LA GUERRA DE LES NACIONS

Els voluntaris catalans a França

Els qui lluiten a l'Orient

III (*)
(continuació)

...L'aparició de la terra que limita els Dardanel, terra quasi tota tallada en cingleres, erma en els punts visibles, fou per a nosaltres una cosa admirable, màgica; un oficial enterat ens explicava que en aquella costa legendaria havia succeït des de Ulisses i la guerra de Troia encà. Un català contava les gestes dels nostres avant passats qui lluitaren en aquell país i que en cada batalla s'apunten una victòria, i deia que'l sol nom de Catalunya feia, aleshores, tremolar, i que's grecs exclamaven per a maleir:—Venjança de català t'atrapa! a semblança d'expressió «mal llam te mate que die» avui.

L'oreig que venia de terres asiàtiques estava plè de mil aromes, d'un delitós flaire que'ns incitava a creure les llegendes de l'oficial. Les boires baixes ens semblaven déus i nimfes d'una llunyania edat d'or... Quasi somniàvem... Aquella terra s'ens apareixia, de moment, com un paradís de pau i de joia; però, ben aviat vàrem adonar-nos de que no era pas així.

Tant bon punt arribaren, els vaixells de l'avançat, prop la costa, veírem que d'ambdues bandes de l'estret, dels forts, no sortia gran fumal·la. Tot seguit, les bateries ens donen la salutació amb projectils de gròs calibre que rebotten enllà, i, a l'atancar-nos, des dels turons i les crestes de la riera se'ns fòc, la qual cosa ens probà lo molt ben fortificat que l'enemic estava i el molts sacrificis que'ns costaria el pendre aquelles terres apartament tant plenes de pau i tranquil·litat.

Començà nostra esquadra, a posarse en ordre per a facilitar el desembarc, dedicant-se algu s navilis a destruir les fortresses enemigues de Seddul-Bahr i Kum-Kaleh i a contrarrestar el tòc de les bateries austríaques destrament manejades pels alemanys. Descomptant els petits, la major part dels navilis eren d'uns 40 canons de tots calibres, de manera que una divisió de tres representava 120 peces, quasi també com un cos d'exèrcit; figureu-vos doncs, per un moment, el trò continuant degut solament als canons de la esquadra.

Es pot ben dir que'l desembarc anglès durà des del 25 d'Abril al 14 de Maig, lluitant sempre. S'inicià fent encallar a la costa una gran nau transport amb portes al costat, prop la ratlla de flotació; segurament es recorda l'estratagema del cavall de Troia. Els

francesos simularen un desembarc per a apoderar-se de punta de Kum-Kaleh, durant el simulacre el temps suficient per a distreure bateries i tropes i donar lloc als anglesos per a desembarcar llur contingent i pendre peu en la península.

No us podau figurar soldats més hardits i braus que's qui formen, voluntàriament, l'exèrcit anglès, els quals desembarcaren amb un ordre admirable, aguantant el fòc horrorós de l'enemic amb una tan extraordinària sang freda, que hom se feia l'illusió de trobar-se a Waterloo en mig les tropes legendaries del duc de Wellington. Després d'una lluita aspre, sense mida ni fre, importants contingents de neo-zeladesos, indis i australians s'apoderaren de cinc diferents camps de platja, estrets, de poca extensió i al peu d'unes pendents cinglerades, situades les unes al golf de Saros i les altres al Cinglés de Hellés, que eren veritables formiguers d'enemics.

Nosaltres, admirats espectadors d'aquell indomitable combat, no podíem pas restar tranquils. Ens arribà, per fi, el torn el dia 28 d'Abril fetxa de la qual ne tindrem recort tota vida i que no podem evocar sense sentir esgarripança per tot el cos...

A. de V.

(seguirà)

La Política

Una desidència?

En l'edició d'ahir del nostre confrare «Las Noticias», hi llegim la següent nova:

«Se dice, y a título de rumor lo recogemos, que en uno de los grupos políticos que integran el Consistorio se producirá en breve una desidencia iniciada por un concejal, que no es esta la primera vez que ocupa un escaño i que, según parece, no está conforme con la orientación general de su minoría.

Se añade que el desidente probable confía en que secundarán su actitud radical algunos de sus compañeros de fracción política.»

Si se tracta de la minoria radical ja sabem qui és el dissident: el senyor Callen, car es l'únic regidor dels que en l'actual bienti s'asseuen en els escons edilicis, qui havia exercit el càrrec en un bienti anterior.

De la minoria regionalista són varis els regidors actuals que ho han sigut en altres bients. Recordem als senyors Durán, P. i g. i Alfonso, Cararac, Ro-vira i Rogent.

Clar i català

Llegim en el nostre confrare «La Nació».

«Firmada pels senyors Marcell Do-

UNIO CATALANISTA

Conceill general extraordinari de Representants

ELECCIÓ DE LA NOVA JUNTA PERMANENT

Dimenge al matí tingué lloc en el Casal Catalanista del districte II l'anunciat Conceill General extraordinari de representants de l'Unió Catalanista, el qual Conceill fou presidit pel doctor Martí i Julià, ocupant llocs en l'estrada els membres de la Junta Permanent dimissionaria senyors Serra i Moret, Francesc X. Casals, Grant i Sala, Manén, Barceló i Macià Mallol. Aproples onze es oberta la sessió, i després de llegir i ésser aprovada l'acta anterior, s'expressa que l'objecte del Conceill és l'elecció de la Junta Permanent que deu substituir a l'actual. S'electuà la votació, donant el següent resultat:

President, En Antoni Colomer i Turiu, per 60 vots; Vis-president, En Pere Manén i Artés, per 60 vots; Tre-sorer, En Joaquim Delclós i Dols, per 60; Secretari general, En R. Margarit, per 65; Secretari de propaganda, En Amadeu Peig, per 50; Secretari de Relacions Exteriors, En F. Pineda i Verdaguier, per 65; Secretari d'Acció i Cultura social, En Frederic Barceló, per 65; Vocal primer, En Ramón Navarro, per 60; Vocal segon, En Eduard Kalabarder i Serra, per 65; Vocal tercer, En Joan Monés, per 65; Vocal quart, En Antoni Carbonell, per 65.

La presidència dona per proclamada la nova Junta i demana si cap dels presents vol fer cap manifestació.

Seguidament feu ús de la paraula N'Amadeu Peig, expresent el pesar que sentia per la manca del doctor Martí i Julià, i demés membres de Junta i manifestà el seu convenciment de que no deixarien de pres ar el seu concurs a l'actuació que va a continuar l'Unió.

El doctor Martí i Julià s'aixecà a fer s'n discurs de comiat. Començà des-p d'n-se en nom propi i de sos companys de Junta; feu història de la seva actuació en la presidència de l'Unió, esmentant l'Assamblea de Barcelona a l'any 1904 i recordant la desidència que s'hi inicià, així com també els principis nacionalistes i dels drets dels homes proclamats. Remembrà la Solidaritat i l'Assamblea de Tarragona, evidenciadores dels pessimismes de la Junta Permanent davant d'aquells actes, afirmant que d'aleshores vé aquest quietisme que plana damunt de la Unió. Feu esment de l'aprovació del missatge del 3 de gener de 1915, fruit de les seves predicacions de des de 1898, que va entrar a l'Unió, i que han injectades les ideologies socialitzants en e's principis nacionalistes de la mateixa. Afirmà que'l seu error més gran fou el de posar a la pràctica aitals radicalismes, puix després—digué—me he donat de que's meus amors de Catalunya i el Socialisme no vivien en el cor dels homes de l'Unió. Quan

La Mancomunitat

LES XARXES TELEFONIQUES

Ràpidament avancen els treballs de instal·lació de les línies telefòniques a càrreg de la Mancomunitat de Catalunya i que formen part de la xarxa en projecte.

Inaugurada de poc la central de Mollerussa, que és la primera que entra en servei, s'estàn ja fent els preparatius per a assegurar a no trigar gaire la central de Bellpuig i Cervera, que ja són acabades.

Estàn enllestits els estudis per a la subasta de les línies inter-urbanes mes urgents.

La Mancomunitat ha adquirit la xarxa de Lleida, en la qual a i't se'ràn introduïdes importants reformes.

El propòsit de la Mancomunitat és el que no romangui cap poble ni cap vilatge sense comunicació telefònic a Catalunya.

SOLICITUTS DE PERMIS

Han sol·licitat permisos: L'alca de de Subirats, per a canalitzar el camí de Sant Pau i Lavern; En Francisco Ibáñez, per a edificar una paret en l'Avinguda de la República Argentina; En Joan Santaeugenia, per a construir un pou a prop del camí de Sant Adrià del Besos a La Roca; En Francisco Martínez, per a edificar arant del camí de Sant Adrià a La Roca.

Musicals

Teatre de la Natura a Vallvidrera

Per al dia 15 d'agost, el «Cassino de Vallvidrera» prepara un gran acon-teixement artístic: la representació en el «Teatre de la Natura» (Bosc Miralles) de l'òpera «Häusel und Gettel» cantada en català segons la traducció d'En Maragall i el mestre Ribera.

Aquest mateix dirigirà l'obra de quina bona bona presentació tindrà cura l'Adrià Gual.

Com se veu es tracta d'una veritable festa d'art amb un fort prestigi de serietat.

Tindrem al corrent de la mateixa als nostres llegidors.

Festes Majors

Espluga de Francolí

El gran Balneari d'Espluga de Francolí «Hotel Villa Engracia», ha organitzat t'unes extraordinàries festes amb motiu d: celebrar-se la festa Major i complir-se el vint-i-cinc aniversari de la ben-dicció de la seva iglesia.

En aquest programa de festes que tindran lloc dels dies 14 al 17, hi figuren, concursos de tir i lawtennis, concerts i sardanes, jocs infantils, balls de rams i de societat i un gran castell de focs artificials.

Es segur que aquestes festes atrauràn molta concurrència.

LA MILLOR LAMPARA

ES LA

"Z" NITRÓGEN 1/2 VATI

FABRICA:
CORTS CATALANES, 397 (Teléfono 6168)

VENDA:

"Z"
LAMPARES
PLAÇA CATALUNYA, 9 (Teléfono 1144)
(JUNT A L'HOTEL COLÓN)

mingo i Francesc Layret, hem rebut una circular anunciant l'aparició, per al proper dia 15, d'un nou diari que es nomenarà «La Lucha», i que aspira a «mantenir vivs i en constant rebeldia los ideales autonomistas y republicanos que alientan en el corazón de Cataluña».

L'autonomisme que defensarà aquest diari escrit en castellà—n'estem segurs—no serà altra cosa que una descentralització administrativa més o menys amplia. De fet, serà un diari no català més de tants com ne surten a la nostra terra, i que van contra l'esperit d'unitat, ja que neguen el seu determinant més essencial: l'idioma català.

Cal que els nacionalistes de Catalunya, als senyors d'aquell nou diari, que saben distingir el que és essencial del que és accidental, i, no hi ha dubte, l'essencial és que els diaris de Catalunya siguin escrits en català, adjectiu-se o no amb el qualificatiu d'autonomista.

Els radicals

Avui la Joventut Fraternal del districte segon farà una excursió a Badalona, a fi d'inaugurar un banderí, invitant a l'acte a les Joventuts radicals de Barcelona.

Abans d'anir, en el nou local de l'Agrupació Radical de la província de Tarragona, se celebrà l'anunciament banquet per a festejar la seva inauguració oficial.

L'acte, al que assistiren un cent començats, es portà a cap amb molta animació; éssent presidit pel que del partit radical de la província de Tarragona, el regidor d'aquest Ajuntament don Josep Kocha, Giner de tos Rios i el doctor Cercós.

Al finalitzar es pronunciaren varis discursos que foren molt aplaudits.

Projecte

El diputat a Corts per Tarragona-Reus-Falset don Josep Nicolau ha presentat al ministre de Foment un projecte per a la construcció d'un pantano sobre el riu Gaià.

En l'Assemblea a l'Parlament

En l'Assemblea de regants del Canal d'Urgell celebrada a Mollerusa, el diputat a Corts senyor Macià ha ofert tornar al Parlament si es considera precisa la seva presència per a defensar els interessos d'aquells.

Anants i vinents

De pas per a Palma es esperat, procedent del balneari de Panticosa, el president del Congrés don Miquel Vilanova.

Ha retornat del seu viatge a Suïça nostre bon amic i estimat correl·ligonari En Eduard Batalla.

Associació protectora
de l'Ensenyança Catalana

En la darrera reunió del Consell Directiu s'hi admetieren: un soci nou de Barcelona i tres de Santiago de Cuba. Les propostes d'aquests últims vengueren amb una afectuosa comunicació de la Comissió Delegada d'aquella ciutat cubana junt amb l'import de 18175 pessetes, equivalent a les quotes del mes de maig darrer.

Del soci don Adrià Prosas es rebé un donatiu i un altre d'un grup de «Admiradors de la Protectora». Altrenant la Joventut Catalana de Barcelona, entrega 1750 pessetes producte de la venda de postals efectuats pels socis de la dita entitat; acceptant-se tots amb regociament.

Es llegeixen comunicacions: de l'Ateneu Barcelonès donant coneixement de la nova Junta; del «Centre Excursionista de Catalunya» en igual

sentit; de la Comissió Organitzadora de la Suscripció per a col·locar una placa en la casa on habitava el gran poeta Maragall a la qual s'acordà recomanar la col·laboració.

A una invitació de l'Ateneu Enciclopèdic Popular per a subscriure una llista a l'Ajuntament sobre la construcció de nous edificis escolars s'acordà correspondre-li en sentit afirmatiu, dirigint-se, altemet, directament al Municipi sobre el mateix assumpte exposant-li l'especial punt de mira de la «Protectora».

Prenent peu d'un article publicat en el periòdic «La Nació» i reproduït per «El Clamor del Magisterio», original del distingit consoci don Jaume Arqué i Clapés, director de l'Escola Nacional Catalana de Belles Arts (Lleida), es resol informar-se sobre amb quina base d'idioma s'ensenya als sords-muts en els establiments de Catalunya, per a gestionar, si fos precis, l'adopció de la llengua nadiua, de la qual no és just ni humà privar a aquells desventurats.

Referint-se a una indicació feta per un conegut escriptor en el mateix periòdic darrerament esmentat, sobre la conveniència de facilitar la difusió entre els mestres de coneixements que els poden interessar, s'acordà dirigir-se a dit senyor participant-li que la «Protectora» té en projecte la publicació d'un Butlletí, quan millorin les circumstancies econòmiques, destinat a complir aquella tasca; no havent-se pogut realitzar fins ara per no haver reunit prou suma d'elements a causa d'ésser encara moltíssims els catalans que no hi aporten la seva cooperació material.

El Conceller senyor Flos i Calcat anuncia oficiosament haver-se constituït la entitat «Foment Pedagògic» que vé a obrir en el proper octubre una escola per a noies titulada «Institut Feminal», en el carrer de Claris d'aquesta ciutat, muntada amb tots els avenços de la època, baix la direcció de la distingida mestressa superior i escriptora senyoreta Agnà Canallas i Mestres. El Concell acollí amb satisfacció aquesta grata nova.

S'acordà dirigir-se a la Comissió Delegada de Girona, sollicitant la seva iniciativa per a convocar l'abans possible una reunió magna a Girona a fi de nomenar les Comissions necessàries per a la preparació del «V. Concurs Nacional d'Historia de Catalunya» que deu celebrar-se l'any vinent a la dita ciutat.

Es rebé la visita de la Comissió Organitzadora de la darrera Festa d'Infants de Flor, la qual era portadora de la liquidació referent a la mateixa, de la qual s'en desprén que els seus ingressos foren de 3.330'50 pessetes, i les despeses de 2.381'35 pessetes, quedant un benefici líquid de 949'15 pessetes, apart de diversos objectes sobrants del Festival. El Consell acordà donar les mercès més cordials als organitzadors, comunicant-les d'ofici als presidents de les entitats patrocinadores «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria» i «Cooperativa Mutual Catalana» i al President del Comitè Organitzador, don J. Morató, pel zel i activitats posats en benefici de l'ensenyança catalana.

Finalment, tenint en compte la brillant campanya desplegada en el Congrés de Madrid pels parlamentaris catalans en pro de la oficialitat de la Llengua Catalana, s'acordà oficiar a tots quants votaren la proposició, senyalant predilectament a l'iniciador del debat i distingit consoci don Magi Morera i Galícia, al firmant de la proposició don Francesc Cambó i als representants de districtes de fora de Catalunya.

D. Teodor Llorente, de Valencia, i don Josep Pau d'Acilona, de Vizcaya.

El Municipi

La Qüestura d'Obres públiques de la província ha comunicat a l'Ajuntament haver sigut prohibit per aquest Govern Civil a l'Ajuntament de Sabadell la continuació de les obres de construcció d'un pou al marge del riu Ripoll per a a llumina temporalment aigües amb destí a l'abastiment d'aquesta població, dit alluminament resultà en merma de les aigües de l'Acquia Comdal, Besós i Dos Rius.

En l'Ajuntament s'ha rebut un ofici del Govern Civil donant autorització per a l'expropiació i pago de les cases núm. 5 i 7 del carrer de la Tapineria afectades per la Secció segona de la Reforma Interior.

La Cambra Oficial de la Propietat Urbana s'ha dirigit a l'Ajuntament interessant que definitivament es comenci la construcció de la Casa de Correus en el solar per a ell destinat, en la Reforma.

La ponència de la Comissió de Cultura encarregada de l'estudi de la construcció d'un Teatre municipal, en sa última reunió cambia impressions respecte al seu començament i resolguent encarregar a l'Arquitecte municipal don Antoni Falguera el desenvolupament d'un pla anti-projecte de construcció del teatre Principal.

En vista de les denúncies que s'han formulat referents a que el personal encarregat de la prestació del nou servei de neteja i rec en algú districte, no fa servir l'uniforme a que vé obligant, l'Alcalde s'ha dirigit a la Societat contralista recordant-li els preceptes del contracte que fan referència a l'indicat, per a que's compli amb tot rigor.

La Comissió de Foment s'ha dirigit a la d'Hisenda interessant que'n vista de l'abusiva instació d'anuncis i aparells sostenedors dels mateixos en els kioscs i via pública s'ordeni al Qüestor dels Inspectors d'Arbitres que denuncien quantes instal·lacions es practiquen en els mateixos, fent present que el pago provincial de drets no presuposa la concessió del permís.

L'Alcalde ha ordenat a la Qüestura del Cos metge municipal informi respecte a la denuncia formulada per un periòdic referent a que'l proxí pasat divendres no es va prestar pel cultiu de guardia la beguda assistència a un pacient, en el dispensari de les Cases Consistorials, alegant que no hi havia el remei que era precis.

Demà dijous a les dotze es celebrerà en les Cases Consistorials la subasta relativa a la construcció d'un dispensari metge municipal i un quartell per a la Guardia Municipal en un local senyalat amb la lletra A en la carretera de Port. La quantitat tipu de dita subasta és la de 14.999 pessetes i 3 cèntims.

L'alcalde ha donat les següents ordres: A la Qüestura de la Secció de Fontaneria per a que's procedeixi a l'aranjament de la font instal·lada en la Plaça Rovira que està quelcom deteriorada; a la Comandancia de la Guardia municipal i Qüestura de la Guardia Urbana per a que s'observi la deguda vigilància i se denunciïn els automòbils i motocicletes que dintre de la ciutat portin més velocitat que la que se disposa en les ordenances municipals; que s'extremi la vigilància en el carrer de Barbaia per a evitar els escàndols que promouen durant la nit, gent de mal viure, i per a que s'eviti que'l solar destinat a casa de correus, s'utilitzi com a dipòsit d'escombreries.

Al propi temps ha donat les corresponents ordres per a que's reguin amb freqüència els voltants de l'esmentat solar on deu construir-se la casa de correus.

S'ha reunit la Ponència encarregada de la reorganització de la Banda municipal, baix la presidència del tinent d'alcalde senyor Puig i Altonso, acordant procedir a la reorganització definitiva de la indicada banda d'acord amb el plan presentat per son director senyor Lamote de Grignon.

Heu's-aquí la relació dels Abasteixadors autoritzats per a l'admissió de bonos de la beneficència municipal que's suministren amb motiu de la festa major de la barriada de Gracia: CARN.—Adolf Noy, Mercat de la Llibertat, taula número 13; Ramón Adell, Mercat de la Llibertat, taula número 15; Laureana Roig, Abaceria Central, taula número 399; Andreu Molins, Abaceria Central, taula número 389.

PA.—Joan Oliva, Carrer de Roselló, número 278; Agustí Marín, Plaça de la Llibertat, 16; Jacinto Pedrol, Carrer Torren Olla, 102.

ARROÇ.—Josep Torrella, Carrer Ramón i Cajal, número 20; Josep Marí, Llibertat, 24.

Govern civil

EL PREU DE LES PATATES

Estigué ahir al Govern civil, el president del Sindicat Agrícola del Vallès per a entregar al senyor Die i Mas una nota de les existències, gastos de cultiu i preu de les patates en aquella comarca, per a que la Junta de Subsidencials compli amb antecedents per a resoldre definitivament aquest assumpte.

La Junta esmentada es reunirà dimecres vinent.

ELS FERROVIARIS DEL NORD

Els senyors Duque i Romero i Girón, alts empleats de la Companyia del ferrocarril del Nord, conferenciaren amb el governador civil inter respecte de les peticions dels obrers del Sindicat ferroviari Barcelona-Nord.

Els dignes el senyor Die que molt aviat redactaria una nota d'exposició de les damunt citades peticions.

INVITACIO

Una comissió del Casino de Vallvidrera ha convidat al senyor Die a la funció que avui tarda es cel·lebrarà al Teatre de la Naturalesa, organitzada per aquella societat.

VISITES

En el dia d'ahir visitaren, ademés, al governador civil inter, el senyor Vidal i Ribas, el catedràtic don Llorenç Benito, el president de «La Nau», el jutge municipal del districte del Sur, senyor Camín, don Carles Muntadas i els senyors Castro i Escayola.

EL PACIENT JORDI A VILANOVA

Segons informes oficials, a Vilanova i Gerdó fou sorpresa una partida de joc en una taberna. Per ordre governativa aquesta taberna ha sigut clausurada, estant disposat el governador inter a usar d'igual mitjà de rigor amb quants establiments juguin als prohibits.

COM SI RES!

El senyor Die i Mas ha declarat que té de vides ordres severíssimes a la policia per a que s'eviti el funcionament de les màquines «tragaperras» conegudes ja amb el nom de «ruletes dels pobres».

CONTRA ELS OBRERS

Uns quants agents de policia—dels segons tenim entès—de la brigada d'espectacles, han passat a formar part de la composició nomenada «de socialisme i anarquisme» que comana En Martorell i l'objecte de la qual està demostrat que no és altre que perseguir i empresonar als treballadors.

Així, ara ja tenim deu senyors més dedicats a tan «lloable» tasca. Entretant, és de suposar que als abusos en els teatres i cines, que cada dia prenen major increment, seguiràn com si ens trobéssim en el millor dels mons haguts i per haver.

Centres i Societats

Festival benèfic

El passat dissabte tingué lloc al teatre Auditorium, el benefici per l'erecció d'un bust a la que fou eminent actriu del Teatre Català, Carlota de Mena, organitzat per la benemèrita Associació Montero.

El teatre es vegé concorregut per una selecta i nombrosa concurrencia. El quadro escènic de l'Associació, va representar l'«Homenatge», d'En Santiago Rusiñol, que feu passar un rato distret, i que'l públic va premiar amb aplaudiments.

En Jaume Borràs, va recitar varis poesies de la terra, que li valgueren diverses ovacions.

La contralt del teatre del Liceu, Concepció Callao, va cantar algunes cançons catalanes i italianes, essent molt aplaudida.

La renomada parella «Dimuniti» que dirigeix donya Pauleta Pàmies, va dançar diversos balls de saló, logrant un gran èxit.

Per últim, va ser representada amb molta discreció, la sargüela catalana del mestre Morera i Angel Guimerà, «La Baldrina».

Els populars artistes Joaquim Montero i Matilde Xatart, interpretaren els principals papers de l'obra, conquistant aplaudiments, com en altres ocasions, que representaren aquesta sargüela catalana.

Altres coneguts artistes tenen que concorrer en aquest festival, deixant d'assistir-hi per diverses causes (cap d'ella amb motiu prou justificat).

Marítimes

Han entrat en el nostre port els següents vapors:

«Cristina Rueda» de Gijón amb carbó; «Hawdort» de Newport, amb carbó; «Lord Roberts» de la mar, amb peix; «Torreblanca» de Gandia, amb 200 passatgers i càrrega general; «Rey Jaime I», de Palma, amb 108 passatgers i càrrega general.

—Fins fora de puntes fou remolcat el veler francès «La Ressoules», marxant cap a Argel.

—El vapor «Antonio Lopez» netejarà fonsos en el dia de Managorda (Cádiz).

—Amb 14 tonelles de peix fresc arriba de la mar el pesquer «Lord Roberts», el qual descarregà en el moll del Dipòsit.

—Procedents de Newport i Gijón, respectivament, arribaren els vapors «Hawdort» i «Cristina Rueda», amb 3.000 tonelles de carbó en conjunt, que descarregarà al moll de Ponent.

—Puja al dia per a netejar fonsos el vapor «Ausias March», el qual baixará demà de dit aparell.

—El vapor grec «Chalkydron» porta per a Marsella 2.500 tonelles de càrrega general.

—Abir tarda sortiren cap a Mahón i Mallorca respectivament, els vapors «Mahón» i «Hispania». També han sortit els vapors «Chalkydron», per a Marsella i «Cabo Sacratif», per a Bilbao.

—El vapor grec «Chalkydron» porta per a Marsella 2.500 tonelles de càrrega general.

—Abir tarda sortiren cap a Mahón i Mallorca respectivament, els vapors «Mahón» i «Hispania». També han sortit els vapors «Chalkydron», per a Marsella i «Cabo Sacratif», per a Bilbao.

—El vapor grec «Chalkydron» porta per a Marsella 2.500 tonelles de càrrega general.

—Abir tarda sortiren cap a Mahón i Mallorca respectivament, els vapors «Mahón» i «Hispania». També han sortit els vapors «Chalkydron», per a Marsella i «Cabo Sacratif», per a Bilbao.

—El vapor grec «Chalkydron» porta per a Marsella 2.500 tonelles de càrrega general.

—Abir tarda sortiren cap a Mahón i Mallorca respectivament, els vapors «Mahón» i «Hispania». També han sortit els vapors «Chalkydron», per a Marsella i «Cabo Sacratif», per a Bilbao.

—El vapor grec «Chalkydron» porta per a Marsella 2.500 tonelles de càrrega general.

Santa Creu fou auxiliat Josep Mas Vilardell, de 19 anys, el qual es causà una terida per desgarrament en la mà esquerra, amb pèrdua dels dits gros i index i fractura del radi, a l'esclatar-li una escopeta quan anava de caça, en el poble de Muntanyola.

NOTICIES

CARNET DEL DIA

Entra de guardia el jutjat d'Atarques, secretaria del senyor Tarruell.

—Es poden obrir des d'avui, colomars, amb arregio a les disposicions vigents.

—L'Orfeó Gracienc, celebra en són local social un concert extraordinari.

—A Vallvidrera organitzada pel Casino, hi té lloc aquesta tarda la representació de la rondalla lírica «Ton i Guida».

Des de demà dia 16, el jove En Joan Porta i Sarret donarà cursos públics, permanents i gratuïts, de Taquígrafia, per ambdós sexes, en el local de l'Ateneu Pi i Margall, (carrer Sant Miquel 3 de la Barceloneta).

Les classes seràn diàries i de nou a un quart de vuita, pugen-se a aprendre el sistema en vuit dies solament, tinguent lloc cada mes, exàmens i concessió de Títols de Taquígraf Comercial als alumnes aptes.

- Gran Balneari VICHY CATALAN

Caldes de Malavella (província de Girona). Estòmec, fetge, melsa, reuma, diabetes. Temporada de 1 de maig al 30 d'octubre. Kallumnat elèctric.—Camp de Tennis. Administració: Rambla de les Flors, 18, entresol.

L'Associació d'Agents de Segura, domiciliada a la plaça de Santa Agnà, número 8, ha organitzat la quinta de les seves conferències conatant a l'ingestible propagandista i distingit orador don Daniel Samó, president del Centre de Visitants i representants de l'Indústria i el Comerç. Dit senyor, disertarà sobre el tema: «Brevs orientacions col·lectives de la depnencia mercantil, en sus distintas manifestaciones y actuación práctica para su mayor desarrollo».

El mateix dia, es tancarà el primer cicle de conferències; amb el discurs de clausura a càrrec de l'il·lustre advocat del Col·legi de Madrid i Barcelona don M. Colón Cardany.

L'acte tindrà lloc demà, dimecres, a les nou i mitja de la nit.

Durant la darrera setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut per impositons la quantitat de 374.786 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi i per plaços mensuals de pensió 330.014 pessetes, havent obert 172 llibretes noves.

PERE MIR

BANCA, BORSA, CANVI DE MONEDES

PLAÇA DE PALAU, 4.—Teléfono, 1943

Diversions públiques

Teatres

TEATRE TIVOLI

Avui, dimarts, festival de la Vergè. Comiat de la Companyia. Tarda, a les quatre. —Primer «La tornadora». Segon, 36 representació de grans obres, «Serafin el pinturer». Tercer «El príncipe bohemio», cantat per la novella triple Carme Ramos i el gran bariton Parera.—Nit, a un quart de deu. Adeu a Barcelona de Victoria Argota, Orías i Moncayo.—Primer «La i madora». Segon, 36 representació «Serafin el pinturer». Tercer «El amigo Melquides». Protagonistes: Moncayo i Orías.—Entrada, 52 cèntims.

Teatre de Novetats

Gran companyia internacional de varietats. Avui, dimarts, tarda, a les cinc i nit, a dos quarts de deu. ARTISTIC-CINEMA. Selectes cines de les millors marques. EL CUBANO VEGA, ELENA CORTESINA, dançaira, la qual interpretarà entre altres balls, «Goyescas» (Suite de piano), del mestre Granados. THE FOLK-REELS, BELLA ARANDIGA, THEMARCONI, S. ELVIRA CORTES, AMPARITO MEDINA i la seva r-val.

Pastora Imperio

Demà, dimecres, tarda i nit, escalit programa.—Proximament, nous i sensacionals debuts. El millor programa de Barcelona.

Teatre Còmic

Companyia JOSEP VIÑAS. Avui, dimarts, 15. Darreres funcions. Comiat de la Companyia. Adeu a Barcelona. Tarda i nit, a les quatre en punt i a un quart de deu. Entrada general, 0'35.—Primer «La moza de mi vida». Segon, l'opèrta de gran èxit «El caracho de las damas». Tercer, «El amigo Melquides». Protagonistes: Josep Viñes, Gallego, Fuentes i demés principals parts de la Companyia.

Circol Equestre del Bosc

L'espectacle més gran de Barcelona. Tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a dos quarts de deu. Grans funcions, present-hi part l'únic i sens rival del Robedillo Riella seguida amb els clowns «Pippo», «Seiffer», «Santos», «Cherret» i «Plax-Don». Després de la funció de la nit, GRAN BALL DE SOCIETAT a la pista.—Demà, nit, a dos quarts de deu. Programa montre. Ball a la pista. Gran castell de Focs Artificials.—Despatxos: Carme, 20. Kiosc del Liceu i Plaça Catalunya.

Music - Halls

Societat Patria Chica

Barbà, 10. bis Tarda nit grans concerts

ROYAL CONCERT MUSIC-HALL

Marquès del Duero, 10, davant Teatre Comtal. Grans despatxos: els dies tarda i nit, per una important «Companyia de Varietés».

Gran Cafè Català

SOCIETAT CABO PALOS, Rambla Santa Mònica, 6. Tots els dies grans balls servits per ELEGANTS CAMBRERES. Agencia teatral Palacios.

Cinematògrafs

Gran saló cine Doré

Avui, dimarts, gran sessió matinal, present-hi part

4 colossals atraccions, 4 entre elles, l'hermosa cançonetista La Goyita

Tarda i nit, grans sessions sensacionals, present-hi part

5 colossals i eminents atraccions, 5 que actuen en aquest local i que són les següents:

Germanes Tenip
hermos número de cant i balls

Willy Ward
ballador exotric

Adrià-Adrià-Adrià
fenomen en els seus balls a transformació

Sems - Sems - Sems
en els seus exercicis

Ovacions a l'hermosa cançonetista tant volguda d'aquest públic

La Goyita La Goyita

Malgrat tan colossal programa, són

Sempre els mateixos preus. Entrada, 30 cèntims. Preferència, 60

Aviat, però molt aviat,

Carme Flores i...

Varies

TURO PARK

Hermós Parc de Sports i Esbarjos. Magnífic jardins. Les m. grans atraccions del món. Reial del públic selecte de Barcelona. Concert diari per la Banda de Capdora de Barcelona.

TOURNEE PAPAUS

L'HOMME MYSTERIOUS

Tenat el diumenge per la nit, en presència del públic, quedará EMBOTELLAT fins a dijous per la nit. Durant aquests dies, es podrà VISITAR-SE A TOTA HORA DEL DIA I DE LA NIT i s'admetran consultes secretes sobre GRAFOLOGIA I QUIROMANCIA, des d'unes que conax a la perfecció, després de llarg anys d'experiència i domini de voluntat. Avui, FESTIVITAT DE L'ASSUMPCIO. Festival infantil. Focs japonesos. Traca de joguets i altres divertits jocs infantils. Putxinel·lis. Cita Restaurant. Entrada 0'25.

Parc de Barcelona

Hermós centre d'Esbarjos. Sports i emocionants atraccions. Concerts tarda i nit, per la notable BANDA MILITAR DE M... Magnífic RIDA. Gran Cassino. Café Restaurant. Cuberts a cinc pessetes. Des de les deu de la nit en avant, esmeradíssim servei a la gran crata. BALLS MODERNS DE SALÓ, amenitzats per un distingit SEPTIMINI.

Avui, festivitat de l'Assumpció. Il·luminació extraordinària, sorprenentment elèctrics de llum en la CASCATA, per project

Informació Telegràfica i Telefònica

Servei especial d'EL POBLE CATALA

ESPANYA

(De 9 matí a 12 nit.)

En Romanones

SAN SEBASTIAN, 14 — Arribà el ministre d'Estat, qui conferencià amb el comte de Romanones. El quefe del Govern conferencià amb el ministre de Gràcia i Justícia, amb els embaixadors de França i Portugal, rebent ademés gran nombre de visites.

El comte de Romanones digué que havia conferencià amb el senyor Dato, convenint en que el rei vagi a Vitoria el dia 21, passant per San Sebastián, i que espera per a demà la visita del nostre ministre plenipotenciari a Portugal, senyor López Muñoz.

Notes de Governació

MADRID, 14 — El ministre de la Governació, al rebre el migdia els periodistes, ha dit que portava molt avançats els treballs relatius a una extensa memoria que ha de publicar-se sobre la viga ferroviària i que presentarà a les Corts per aprofitar la indicació que el Govern ha de donar sobre el passat conflicte.

Després ha donat compte d'alguns telegrams. Un del Governador de València, participant que els obrers ferroviaris dels tallers del Nord havien demanat a la Companyia que despatxí els obrers que no secundaren la vaga. La Companyia es nega a aquesta pretensió i els obrers anaren a un «plante», però després renuaren novament el treball.

A León s'ha celebrat una assemblea ferroviària, demanant que siguin admesos alguns obrers despedits, nomenant una ponència per a sol·licitar els jornals que deixaren de cobrar durant els dies del conflicte.

De Bilbao, que la Federació d'Obrers fersers celebraren un miting, assistint-hi 1.500 treballadors.

Ha acabat dient que el comte de Romanones es trobava quelcom indisposat a San Sebastián, a conseqüència d'un còlic.

De Foment

MADRID, 14 — El director general d'Obrers públics, en assistència del ministre de Foment, ha facilitat les següents notícies:

Que havia conferencià amb el ministre de la Governació i amb el governador civil, per a tractar del descomestament d'obres a Madrid.

Ja no es facilitarà més «passis» a provincies, a fi d'evitar els abusos que ve observant amb el pretext de buscar treball en altres regions.

Ha afegit que les notícies rebudes de València i altres regions, referents al malestar entre els ferroviaris eren contradictòries amb les de conat de vaga.

Lo que faran els ferroviaris serà formular algunes peticions per a que pugui estudiar-les la Companyia, i resoldre en conseqüència.

Referint-se al solt publicat per «La Acció», que es lamentava del mal estat de les carreteres de Murcia, ha dit el senyor Zorita que en el crèdit per a conservació de carreteres es destinen 50.000 pessetes per aquella província.

Es mostrava el senyor Zorita molt satisfet per la comunicació que li ha dirigit el Reial Automòbil Club de Catalunya, en la qual es fa constar l'acord d'aquella societat, d'expressar son agraïment al personal de la Quafatura d'Obrers públics de les quatre provincies catalanes, per l'esforç fet fins aconseguir millorar les carreteres, com ho han fet i han tingut ocasió d'aprofitar amb motiu del recent circuit de Catalunya.

A aquest propòsit ha fet el senyor Zorita elogis del personal de sa dependència.

Els diaris i la carestia del paper

MADRID, 14 — «El Universo», davant la falta de paper, es dirigeix als seus lectors i sotscripcions i els pregunta quina de les tres següents determinacions ha de adoptar per a conjurar la crisi actual:

Primera. Suprimir un dia a la setmana la publicació del periòdic.

Segona. Duplicar el preu de venda i augmentar en la part corresponent el de sotscripció.

Tercera. Augmentar en el 50 per cent la tarifa d'anuncis, tant per a les societats que satisfan una quota fixa de publicitat com per a les agències particulars.

«El Debate», comentant les dugués reials ordres que publica ahir la «Gaceta» sobre la qüestió del paper, diu que la última disposició en res atavoreix els periòdics, perquè amb afavorir la importació de pasta per a paper ben poc es consegüeix si l'exportació no es prohibeix en absolut.

De totes maneres la primera reial ordre podrà quan menys aliviar quelcom el conflicte que tan de prop i greument afecta als periòdics, però no arriba a resoldre'l. I a això, a lo que hi ha que mirar i a lo que hi ha que encaminar les mides que s'adoptin.

La Unió General de Treballadors

MADRID, 14 — El comitè de la Unió General de Treballadors espanyols celebrà en breu una reunió, a la qual assistiran delegats del Comitè de treballadors francesos, amb l'objecte d'estudiar la manera en que deuen anar els operaris espanyols a França, sense perjudicar als obrers de un altre país.

«El Universo»

MADRID, 14 — «El Universo» s'estranya de que el Govern es mostri tan confiat i faci tan felicitos auguris sobre la pròxima campanya parlamentària.

I afegeix el següent: «No fa més de vuit dies diguérem en un article que és necessari tenir en compte la nova tàctica dels polítics catalans amb la seva anunciada excursió per provincies.

D'aquí neix un risc i neix altre: provinent d'aquells mateixos polítics: el de que a l'intervir en la política general d'Espanya no ho faran amb un sentit contractiu, sinó senzillament destructor.

El destí que espera al ministre d'Hisenda, serà una bona prova d'això.

Si a l'obrar aixís els diputats catalans ho fessin inspirats en un criteri ampli i noblement espanyolista, no estaria malament l'obra; però com que lo que volen és trastornar i pertorbar, trist fat és el nostre!

Són avui els polítics catalans els millors preparats i més aptes per a una política científica, els que podrien salvar-nos i els que, per les traces, més grament ens perjudicarien.

Així farà del moviment general regionalista, salvador segons En Salmeró i En Maura el sentien, i encara el sent aquest últim, un mal nou que no veu ni En Romanones ni els seus ministres. Ells, indiferents o inconscients, no saben—clar que no tenen—quò que per octubre els espera. Ells no saben el tons, que no volem descobrir mentre no sigui necessari, de la tasca dels polítics liguistes. Ells veuen un istiu tranquil i transquil esperen un calorós hivern.

Notes donostiarres

SAN SEBASTIAN, 14 — En el tren de la costa ha arribat el cardenal Guissasola.

Ayant-se a la badia de Pasajes se ha ofegat el fogaió del vapor «Arachondo», de la matrícula de Algorta, Cirili Landa.

A Asteasu un incendi ha destruït el poblat denominat Genovain. No hi ha hagut desgracies personals. Les pèrdues són de gran consideració.

Pels pobles damnificats

SARAGOÇA, 14 — De Calatayud comuniquen que s'ha celebrat una assemblea a la que hi han assistit representants de tots els pobles damnificats per les últimes inundacions.

S'ha acordat demanar al Govern la repoblació dels monts de la regió inundada, l'execució d'algunes obres públiques i la rectificació del curs del riu desbordat.

També s'ha celebrat a Calatayud la Festa de la Flor, a benefici dels mateixos pobles. La recaudació obtinguda ha estat de 1957 pessetes.

Certamen musical

VIGO, 14 — Han arribat la banda de música del regiment d'enginyers de Madrid i la del 18 d'infanteria portuguesa, per a pendre part en el Certamen musical peninsular, que es celebra avui.

S'els ha fet una afectuosa rebuda. La banda portuguesa ha executat davant de l'Ajuntament els himnes portugues i espanyol, essent molt aplaudida.

Desgracia

CASTELLÓ DE LA PLANA, 14 — A la platja del poble de Alzamara s'ha negat, banyant-se, el regidor de diu poble, senyor Flores.

Notícies de l'aviador Hedilla

SANTANDER, 14 — Es tenen notícies de que l'aviador Hedilla es desvià del camí a causa de la boira i hagué d'aterritzar a Los Tornos, part montanyosa de la província d'Osca.

Incendi

CORUNYA, 14 — Anit es declarà un incendi violentíssim en el local ocupat pel periòdic «El Eco de Galicia».

El foc es propagà ràpidament a tot l'edifici, que ha quedat destruït. Se ignoren les causes del sinistre. Les pèrdues són importants.

Vaixell detingut

ALACANT, 14 — Procedent de Cete ha arribat a aquest port el vapor «Carsi», amb alguns desperfectes en el casc.

Quan navegava en direcció a Cete li ordenà detenir-se un submarí austríac.

Com que no obeí, li disparà una canonada, que solament li causà petites averies.

Allavors es deturà i tirà un bot, i al saber els del submarí que era un vaixell espanyol, digueren al capità que podia continuar el seu viatge.

Falta d'aigua

VALENCIA, 14 — Segueix notant-se la falta d'aigua per al regament del camps.

Una comissió d'alcaldes de la ribera baixa de la província, ha visitat al governador civil per a parlar-li d'aquest assumpte i per a queixar-se de que els agricultors de la part d'Algemesi reguen constantment llurs terres, mentre que ells fa moltíssims anys que no poden fer-ho.

Perits en un volcament

MADRID, 14 — Encara que en els centres oficials se guarda reserva, s'assegura que durant la matinalada d'ahir, una motocicleta amb side-car, ocupada per un general, un sportman i dues senyorettes volcà en la «Cuesta de las Perdices» al manobrar ràpidament per a evitar una topada amb bestia brava.

El general resultà amb un braç fracturat, el sportman amb ferides greus i les senyorettes lleument ferides.

Per a l'exportació de taronja

MADRID, 14 — Al ministeri de Foment s'ha rebut un telegrama de la Cambra de Comerç de València demanant que's gestioni del ministeri d'Estat i que aquest faci lo propi referent als passos beligerants, que's donin majors facilitats i garanties per a l'exportació de taronja.

També se demana la baixa de les tarifes de transports i dels nòmits nacionals.

Afegeix el telegrama que de no accedir-se a aquestes gestions s'arruïnarà la regió de València i que si en el pla de vuit dies no han començat les gestions, se declararan en vaga més de 27 pobles als quals afecta la solució del conflicte.

Els minaires de Biscaia

BILBAO, 14 — Al poble de Gallarta s'ha reunit el Congrés miner organitzat pel Comitè provincial de miners de Biscaia.

S'ha discutit la conveniència de demanar un augment prudencial en els jornals per a tots els obrers de la federació en vista de la carestia de la vida.

S'ha nomenat una comissió que s'encarregarà de gestionar aquest augment dels patrons.

El Congrés es reunirà novament per a donar compte del resultat de les gestions fetes prop dels patrons.

En cas negatiu s'adoptaran acords radicals.

Accident automobilista

BILBAO, 14 — L'automobil d'aquesta matrícula propietat de don Nicolau Alvarez ha sortit de matinalada cap a Villarreal de Alava, on estujia la família del dit senyor.

L'ocupaven don Nicolau, un fill seu del mateix nom, un germà polític i els seus amics Angel Sarasqueta i Francesc Saramendi.

Poc després de passar el poble de Ubidea una falsa maniobra ha desviat l'auto, anant a xocar amb un arbre, volcant i quedant els viatgers a sota.

El germà polític de don Nicolau ha rebut un cop al pols que li ha produït la mort a l'acte. El propietari de l'auto ha resultat ferit a un braç.

El seu fill té ferides al cap. Després d'auxiliar-los a una casa pròxima han tornat a Bilbao.

L'automobil ha quedat trocejat.

LA GUERRA

De l'estranger

Comunicats oficials

DE FRANÇA I BELGICA

COMUNICAT OFICIAL FRANCES
DE LES TRES DE LA TARDA
PARIS (Torre Eiffel) 14, 4 tarda

Al N. del Somme el canoneig ha sigut bastant violent a la regió de Maurepas. Als demés sectors transcorregué la nit amb relativa calma.

Al S. del Somme i al S. E. de Estrees, els francesos han extés considerablement ses posicions, apoderant-se de varis elements de trinxeres a l'esquerra de la carretera de Fay a Denycour, fent presoners.

Entre el Cise i l'Aisne, al sector de Moulin-Sous-Touvent, viu canoneig d'artilleria.

A la vora esquerra del Mosa, han tingut lloc algunes escaramucies amb granades de mà.

Als voltants d'Avocourt, fracassà una temptativa alemanya contra les trinxeres franceses al O. de la cota 304 a Lenray, sota el foc de les ametralladores franceses.

A la vora dreta, les granades franceses han rebutjat fàcilment dos atacs dels alemanys l'un en un poble de Fleury i l'altre contra les posicions franceses al S. O.

Al restant del front canoneig intermitent.

DE RUSSIA

PETROGRAD, 14 — Al curs superior de Sereth hem desallotjat a l'adversari d'una sèrie de posicions fortificades.

Hem pres Yezerma i hem arribat al Stripa superior, des de Plavutshavieka fins a Plotyschir, on hem passat el riu.

A l'O. de Koropietch hem ocupat fortes posicions i hem arribat al Dniester, prop de Nariampol.

Seguim atravesant els rius Bistrytza, Nadvorianska i Zolotvinska i progressem al S. de Delatyn.

Seguim franquejant els rius Strypa Koropietch i Ziota-Lypa.

Ens hem apoderat de Padgetz i Mariampol i hem rebutjat l'enemic a la vora esquerra del Bystritz i el Soldvinska, fent un miler de presoners.

DE ITALIA

ROMA, 14 — Hem conquerit els turons 121 i Debelli, al sector de Monfalcone, així com el turó de Nadlogem, al Carso, on hem agafat 1.565 homes.

Al turó 174 a l'E. de Goritzia, s'han rendit 533 austríacs.

El presoners fets des dia 6 d'aquest mes sumen 15.393.

COMUNICAT OFICIAL ANGLÉS

LONDRES, 14

L'enemic ha conseguit en l'última pendre peu per algun temps en els elements de trinxera conquerits ahir per nosaltres a l'O. de Pozieres.

Hem executat amb èxit un cop de mà al S. del sortint d'Ipres.

Els nostres minadors han entrat a una galeria alemanya al N. del canal d'Ipres a Commines, fent la volar en una extensió considerable, després d'explotar-la i apoderar-se de certa quantitat de material de mina enemig.

Anglaterra i Portugal

LISBOA, 14

Els marins anglesos han desembarcat prop del Palau de Bettlem, formant al costat dels marins portuguesos per a la recepció del president de la República.

Acabada la recepció, els ministres i l'element oficial han presenciat des de la terrassa del palau presidencial la desfilla dels marins anglesos. Han tornat aquests davant de la terrassa i el comandant anglès ha saludat a la nació aliada.

La multitud ha aclamat a la Gran Bretanya.

La precaució lanqui

PARIS, 14

Els periòdics francesos opinen quals són les ambicions alemanyes, les que obligaren als Estats Units a estudiar aquesta adquisició. Sant Tomàs hauria constituït per a Alemanya una esplèndida posició central per a instal·lar una base per als seus submarins i per a construir després, com ho feren a Helgoland una base inexpugnable per als seus cuirassats.

Visita presidencial

PARIS, 14

M. Poincaré responen a l'invitació del Quarter general britànic, va passar el dia d'ahir entre els exèrcit anglesos i va visitar el terreny guanyat pels aliats a l'E. d'Albert i davant de Fricourt.

A la regió del Somme va trobar-se amb el general Joffre.

M. Poincaré ha tornat a París aquesta nit.

D'Espanya

Disturbis a Portugal?

MADRID, 14

Publica «El Debate» diari d'extrema dreta, el següent telegrama de Badajoz:

Notícies arribades de Portugal diuen que ahir a Lisboa s'han registrat sagnants successos entre el poble i les tropes.

S'assegura que també hi ha intervingut la marineria en la batuda.

Les causes de la col·lisió són desconegudes. Sols se sab que hi hagué nombrosos ferits i 17 morts.

Demà s'esperen nous disturbis per ser el dia en que se disposen a embarcar 20.000 homes amb destí al front francès.

Vaixell espanyol canonejat

ALACANT, 14

Ha arribat el vapor «Carsi» procedent de Cete el qual porta alguns desperfectes en el casc. Quan navegava amb ruta a Cete li ordenà detenir-se un submarí austríac.

Com no obeí li disparà una canonada que sols li causà lleugers desperfectes.

Llavors es detingué i arribà un bot i al saber els del submarí que era un vaixell espanyol digueren al capità que podia continuar el seu viatge.

Informació de Catalunya

MOLLERUSA

ASSAMBLEA DE REGANTS

A Mollerusa s'ha celebrat l'assamblea de regants de la comarca d'Urgell, convocada pel diputat a Corts per Borjes Blanques don Francesc Macià, a fi de donar compte del projecte de «La Canadiense» d'ampliar el canal i construir un sub-canal.

Amb aquest projecte planteja aquella empresa el següent problema:

La Companyia del Canal d'Urgell té una concessió de 33.000 litres per segon, dels que escassament facilita la meitat als regants en les èpoques de més abundància. Ara «La Canadiense» sol·licita per a l'exploració de salts d'aigua, per a la producció d'energia elèctrica, una concessió d'aigües que ofereixi facilitar per a el regat en un màxim de 20 metres cúbics per segon, exceptuant el mes de setembre, en que solament en donaria 15 metres.

Això significaria la regularització del regat, que obtindria «La Canadiense» per medi de la construcció de grans dipòsits de reserva d'aigua.

Els regants aspiren a que ja que s'ampliï la capacitat del canal i es

construeixi el sub-canal, s'aprofiti tota la concessió dels 33 metres cúbics.

Entre altres personalitats assistiren 11 diputats a Corts senyors Macià, Zulueta i l'ex-senador senyor Girona.

La concorrencia fou molt nombrosa. En nom del Sindicat Agrícola enronà el notari don Josep Comes, qui abogà perquè els regants depositin tota sa confiança en els comissionats que's nomenin per a que puguin resoldre's el problema de la manera més ventajosa per a tots.

El senyor Macià manifestà que la comarca d'Urgell es trobava en absolut disposada a sortir en defensa dels seus drets.

Es mostrà partidari de la solució de la entitat «Canal de Urgel» i de que l'Estat contribuïx amb un 50 per 100 de sa valor a les obres que imposa realitzar per a regularitzar-los els regants.

Opinà que deuria constituir-se la Comunitat de Regants de l'Urgell i que està, amb la subvenció que obtindria de l'Estat, deuria contribuir a l'Obra de «La Canadiense», sempre que aquesta dotés als regants de tot el caudal que constitueix la concessió.

Terminà dient que els regants no s'hi posen als plans de «La Canadiense», si se els combatirán rudament si es neguen a armonitzar els seus interessos amb els del país.

El senyor Girona glossà les manifestacions del senyor Macià, mostrant-se esperançat de que «La Canadiense» atengui els juts desitjats dels regants.

En iguals tèrmins s'expressà el diputat provincial don Ramón Riu.

El senyor Zulueta començà dient que per haver defensat fa 20 anys lo que ara es demana, fou taxat d'il·lus i visionari.

El mal—diu—ha tingut espera fins avui. D'avui en endavant ja no la té. I no la té perquè ens trobem davant una entitat forta, poderosa, casi omnímoda, que maneja molts milions i que va al seu fi amb formidable empena, atropellant, si convé, tot lo que se li posi per davant; i aquesta entitat demana una concessió que ha fet nula la del Canal d'Urgell amb l'anomalia, que debem tindre molt en compte, de que «La Canadiense», es mestressa de la majoria de les accions de la Companyia del Canal. No podem, conformar-nos amb els vint metres cúbics que'ns ofereixen. Hem d'anar a la reivindicació dels 33 metres cúbics que constitueixen la concessió ja que inclús el 33 metres són insuficients per al cultiu intensiu.

Finalment recomanem que s'establin negociacions amb «La Canadiense» per a anar ràpidament a la solució del problema.

Finalment fou nomenada una comissió gestora formada pel president del Sindicat General de Regs, el president del Sindicat Agrícola de la zona Regant, el president de la Junta de Defensa de Agne, de Lleida; don Ignasi Girona per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre; l'advocat de Borjes don Pere Mias; don Jaume Aldomà, de Torregrossa; don Joan Cabernet de Mollerusa; don Pere Ferrán Vall, de Cervera; don Alexandre Baguero, de Panells i un representant de les entitats agrícoles de la província.

Dos nens enmaltzinats

En la casa número 14 del carrer de Villanova, del poble de Copons, foren enmaltzinats, fent-los-hi ingerir certa quantitat d'arsenic, els nens Jaume i Roser Riera i Glosas, el primer de tres anys i el segon de onze mesos d'edat.

Al retornar llurs pares a la casa, després de unes hores d'absència de la mateixa, trobaren ja cadavres a les infelícies criatures.

La majoria dels veïns de Copons assenyalen segons informes oficials—com a autora d'aquest doble delictes a l'avia de les víctimes Maria Fatje i Rovira, de 62 anys.

Es diu que la Fatje enmaltzinà als seus nens gelosa de que demostrés mes carinyo al avi que a ella.

Aquesta fou trobada sofrint un lleuger endormiscament, lo que fa sospacar que després de haver acabat amb la vida dels seus nens, intentà enmaltzinarse. Fou detinguda per la guarda civil.

Darrera hora

Gotes Mares sulfuroses de Bar

Les Gotes Mares Sulfuroses de Bar, és la medicació sulfurosa per excel·lència. Les Gotes Mares Sulfuroses de Bar, se empleen en els herpes, llagues, angines, bronquitis, escrófuls, grans, etc., i sempre que estigui indicat l'ús del sofre o de les aigües minerals sulfuroses. Les Gotes Mares Sulfuroses de Bar, poden usar-se amb aigua per a beguda bany, gargarismes, pulveritzacions, pomades, etc.—Amb les Gotes Mares Sulfuroses de Bar, es té tota la medicació sulfurosa a domicili.

DE MANI'S EN TOTES
LES FARMACIES
Preu del frasc:
3 Ptes.

**Veneri,
Sífilis,
Anemia**

SOLAMENT S'HA CONSEGUIT SA CURACIÓ
AMB ELS MOLT CONEGUTS I MILAGROSOS
MEDICAMENTS

COSTANZI

Conflits - Rooh - Injecció - Elixir

Enfermyments uretrals, prostatitis, cistitis, catarrros de la bufeta. Sa curació prompta, segura, radical i garantida sense produir dolors i evitant les funestes conseqüències produïdes per les sondes, per mitjà dels Conflits Costanzi, que són els únics que calmen instantàniament la picor i la freqüència en orinar, retornant a les vies genit-urinaris el seu estat normal. Capsa, 5 pessetes.

Mals veneris Purgació recent o crònica, gota militar, llagues, etc., curació radical, milagrosa, ment, en vuit o deu dies, amb els remanents Conflits o Injecció Costanzi. — Un frasc Injecció Costanzi, 4 pessetes.

Sífilis Curació radical amb l'antisifílic Rooh Costanzi, depuratiu insuperable de la sang infectada. Cura les adenitis glandulars, dolor als ossos, impotència, taques, erupció de la pell, pèrdues seminals i qualsevol classe de sífilis, sigui o no hereditaria. — Un frasc de Rooh, 6 pessetes.

Anemia Clorosis, Neurastenia, Inapetència, Tisis, Impotència, Debilitat general, etc., se curen prenent el meravellós Elixir Nutru-Masculina Costanzi. — Frasc, 7 pessetes.

VENDA: Vicens Ferrer. — Viuda Alsina. — Segala. — Dr. Andreu. J. Viladot. — Casa Serra i Sepúlveda, 170, farmacia.

Per a follets, notícies i consells, dirigir-se al Director del CONSULTORI: Passatge Escudillers, 3, primer.-Barcelona

VIES URINARIES

MALALTIES SECRETES

Cura ràpida garantitzada amb els nous i exclusius tractaments del

DR. GALLEGU

BLÉNORRAGIA - Tractament abortiu en tres dies
SÍFILIS - Cura radical en poc temps
IMPOTÈNCIA CURA AMERICANA, L'única absoluta i infalible

18 - COMTE DE L'ASALT - 18

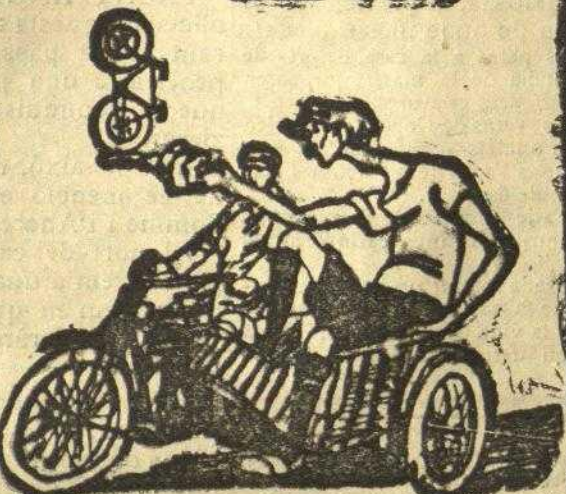
Consultes: de 10 a 2 i de 4 a 9 :: Festius, de 10 a 1 i de 7 a 8

CICLES

SANROMA

Mla més còmoda
i lleugera

Telefon 1443
Balma 62
BARCELONA

UROMIL

**Poderós anti-reumàtic
absolutament inofensiu**

L'UROMIL aconsegueix curacions ja mai assolides amb preparats de LITINA, PIPERAZINA, etc. en malalts rebels a tot tractament. L'UROMIL produeix immediatament un augment d'orina, purifica la sang, tonifica el cor, desinfecta les vies urinàries, redueix els càlculs, facilitant la seva expulsio. Es lleugerament efervescent i no exerceix la més insignificant influència perjudicial per a l'estómac, encara que's prengui en dosis elevades.

Els anàlisis de l'orina, als pocs dies de prendre l'UROMIL demostren científicament que és incomparable per a dissoldre l'excés d'àcid úric i curar totes les manifestacions de la DITESIS URICA, les conseqüències de la qual són: el

REUMATISME

GOTA-ARENILLA

ARTRITISME

CÓLICS

NEFRITIS

FARMACIA INTERNACIONAL, Rambla del Centre, 17. - BARCELONA

TIRANT-BENEFACCTOR

PATENTAT

PEL DESENROTLL DEL PIT DE LES SENYORES
CAVALLERS I NENS

Indispensable a tota persona que apreci i practiqui l'higiene en el vestir. Amb l'ús del TIRANT-BENEFACCTOR les senyores aconseguiran el desenrotll dels seus pits, poguent prescindir així de medicines i ungüents perjudicials moltes vegades a la salut. De venda a casa dels senyors EDUARD SCHILLING, S. en C. Barcelona-Madrid-València, i al fabricant de lligues i tirants «Smart».

AMADOR ALSINA

Riera S. Joan, 8, Barcelona, que enviarà follet gratis a qui el demani.

Les injeccions, els lavatges, el sàndal i arheol solen retraçar la cura de la purgació, semblant primer que va bé, però al deixar-los tornen el flux, i en general, sols entrenenen la cura. Amb les especialitats PARADELL en pocs dies se logra la cura completa.

FARMACIA PARADELL Comte de l'Assalt, 28
BARCELONA

Preus de subscripció:

Barcelona el mes 1'00 Ptes.
Espanya trimestre 4'50
Estranger 9

El : Poble : Català

Diari Federal Nacionalista Republicà

Butlletí de subscripció

Don _____
de _____ carrer _____ núm. _____
se suscriu per un trimestre començant e dia _____ de _____
de 1916.

FIRMA _____

NOTA: Per a suscriure's enviar el present butlletí a l'Administració DEL POBLECATALÀ, acompanyant l'import de la subscripció en lliurança de fàcil cobrament

PRIMITIVA LEGIA

Estrella Conejo

LA MAS ECONOMICA
POR SUS RESULTADOS INMEJORABLES
MAS BARATA QUE NINGUNA PORQUE CON Poca HAY BASTANTE
EL FABRICANTE
Juana Mensa

SE COMPREN

MOBLES - PIANOS -
- CAIXES DE CAUDALS
I DEMES OBJECTES -
47 BOQUERIA, 47

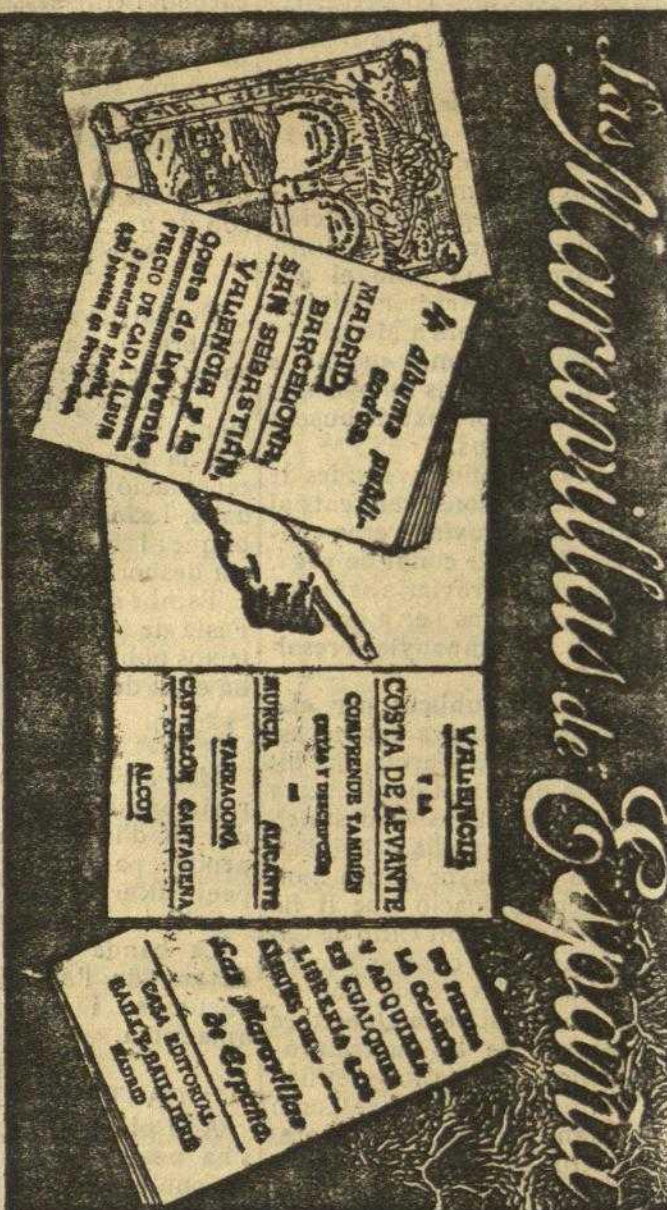
DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors desde'l 3 per 100 anyal, en les tres, propietaris, industrials i comercians, des de'l 12 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, indefinida, per indústries i sobre centres, planes, carruatges i tota garantia que covinga Rambla Santa Mònica, 4, entressol.

Esqueles mortuories
S'en admeten en la impremta d'aquest diari fins a les dugues de la matitada

PIANOS I HARMONIUMS

de lloguer, des de 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 73, entressol, primer

BATALLA

Societat Anònima

Vins, alcohols i conyac. - Exportació i detall. - Representants de la casa M. Lorenzo de Cazalla, anissats i conyac

BODEGUES I DESPATX:

Marquès del Duero, números 206 i 208
Telèfon número 6,177. - BARCELONA